

GARD SVEEN

SEVERSKÁ DETEKTÍVKA ROKU 2014

POSLEDNÝ PÚTNIK

premedia

premedia

Edícia LABYRINT:

1. Karin Fossum: Evino oko
2. Karin Fossum: Neobzeraj sa
3. Louise Penny: Tak vchádza svetlo
4. Zygmund Miłoszewski: Zrnko pravdy
5. Jørn Lier Horst: Poľovné psy
6. Karin Fossum: Kto sa bojí vlka
7. Jørn Lier Horst: Jaskynný muž
8. Zygmund Miłoszewski: Zapletení
9. Louise Penny: Dlhá cesta domov
10. Jørn Lier Horst: Na zimu zatvorené
11. Gard Sveen: Posledný pútnik
12. Karin Fossum: Keď diabol svieti na cestu
13. Zygmund Miłoszewski: Hnev
14. Marek Krajewski: Cháronove čísla

GARD SVEEN

Z MŮRČINY PŘELOŽILA ZUZANA DEMJÁNOVÁ

POSLEDNÝ PŮTNIK

premedia

Edícia LABYRINT, 11. zväzok

This translation has been published
with the financial support of NORLA

Gard Sveen
POSLEDNÝ PÚTNIK

Den siste pilegrimen

Prvé vydanie, vyšlo vo vydavateľstve Premedia ako jeho 84. publikácia
www.premedia.sk

Copyright © Gard Sveen, 2014
Published by arrangement with A Nicolaisen Agency, Norway
Cover design © Henrik Koitz
Slovak edition © Premedia Group, s.r.o., 2015
Translation © Zuzana Demjánová, 2015
Tlač Těšínska tiskárna, a.s.

ISBN 978-80-8159-204-1

Nedeľa, 8. jún 2003
Ulica Dr. Holmsa
Oslo

Až keď pomocnica v domácnosti zaparkovala pred veľkou zrubovou vilou, uvedomila si, že brána k príjazdovej cestičke bola otvorená. Chvíľu však ostala napriek tomu sedieť v aute, aby si vypočula do konca pesničku z rádia. Keď už takmer dohrala, vypla ho, vystúpila z auta a zahľadela sa na dláždenú cestu.

Železná brána bola dokorán, ale neotvorila ju ona, keď vchádzala dnu. Nikdy nebýva otvorená, pomyslela si.

Už takmer rok mala na zozname klientov Carla Oscara Krogha a všimla si, že o to veľmi dbal. Vždy sa jej hneď, ako vošla dovnútra, pýtal, či nezabudla zavrieť za sebou bránu. To isté jej, prirodzene, napadlo aj dnes, keď sa k nemu vybrala: *nesmieš zabudnúť zavrieť bránu.*

A čo pes? pomyslela si. Kde je pes?

Pojašený anglický seter, ktorého sa vždy trochu bála, nebrechal ani nelomozil za domom. Keď vystupovala z auta, zvykol sa ohlásiť, nevedel sa dočkať každodennej dlhej prechádzky.

Pomocnica sa obrátila k domu. Energicky zabuchla dvere od auta, azda trochu prisilno. Kovovo zarachotili a okolo nej sa rozhostilo ticho, hlbšie ticho ako kedykoľvek predtým. A navyše je tak teplo, pomyslela si. Včera zasiahla mesto náhla vlna horúčav a už to nebolo príjemné, ale skoro na nevydržanie.

Keď dvakrát zazvonila, a nik neotváral, prestala pochybovať.

Niečo sa stalo.

Zmocnil sa jej odporný pocit, že len nedávno, iba pred niekoľkými minútami, stál niekto na schodoch tak, ako tam teraz stála ona. Niekto, kto tu nebol doma.

Zazvonila ešte raz.

„Pán Krogh,“ zakričala. „Carl Oscar?“

Napokon položila ruku na ťažkú kľučku. Bolo zamknuté.

Obrátila sa, srdce sa jej rozbúchalo, dych sa zrýchlil. Pošepky preklíňala veľký izolovaný pozemok a vysoký živý plot, ktorý ho delil od vonkajšieho sveta. Vďaka tomu sa jej zdalo, akoby bola na svete celkom sama. Nik by ju nepočul, ak by kričala, ani živá duša.

Pomaly kráčala popri dome. Zastala pri kuchynskom okne, priložila ruky na sklo a nazrela dnu. Vnútri nikoho nevidela. Potom pokračovala popri knižnici, po vydláždenej cestičke, ktorá viedla na zadnú terasu. Opatrne našľapovala, aby spôsobila čo najmenší hluk. Keď sa ocitla asi meter od rohu domu, zastala a váhavo priložila ruku na stenu z pospájaných brvien. Bola úžasne horúca, rozpálená od slnka. Za normálnych okolností by sa zaháňala dľaňami, aby odplašila muchy, čo jej bzučali pred tvárou, no teraz si ich vôbec nevšímala. Uprene hľadela rovno pred seba, istým spôsobom ju to upokojovalo. Dole pod ňou ležalo mesto. Všimla si, aký cik-cakový vzor vytvárajú biele loďky, čo nečujne krájali fjord na malé kúsky.

Zašla za roh.

V odchýlených dverách sa trepotali biele záclony.

Celkom na dolnom okraji jej zorného poľa sa niečo objavilo. Čosi ležalo na dlaždiciach pri stoličkách na terase. Pod telom mŕtveho psa sa rozprestieral červený vejár. Zízala na jeho čierno-biely flakatý krk. Vyzeralo to, akoby sa krv ešte nezačala ani poriadne zrážať.

Chvíľu uvažovala, či sa nerozbehne naspäť k autu, ale zdalo sa jej, akoby ju nohy dokázali niešť, len ak bude pokračovať ďalej k terase.

Pomaly sa približovala k povievajúcim záclonám a ticho sa modlila k bohu, aby ju ochraňoval.

Prekročila mŕtveho psa.

Nespomínala si, ako sa tam ocitla, vedela len to, že zrazu stála v obývačke.

Pred ňou ležalo uprostred podlahy to, čo kedysi bývalo Carlom Oscarom Kroghom. Nemal oči, niekto mu ich rozsekal na kúsky.

Ako? pomyslela si. Ako mohol ktosi spraviť niečo také inému človeku?

PRVÝ DIEL

Pondelok, 28. máj 1945

Jørstadmoen

Stalag 303

Kapitán odbojovej vojenskej organizácie Milorg stál na vyasfaltovanej ploche pred kasárňami. Chvíľu pozoroval budovy pred sebou. Potom sa otočil k bráne, ktorou vošiel, akoby sa chcel uistiť, že ešte nie je prineskoro obrátiť sa.

Vari sa nevraví, že človek by nikdy nemal klásť otázky, na ktoré nechce počuť odpoveď? Azda by bolo najlepšie nevedieť, uspokojiť sa s aktuálnym stavom vecí, ako to robia normálni ľudia, a žiť ďalej svoj život. Vojna mu nedala pokoja.

„Najlepšie by bolo, keby zabili aj teba,“ zašepkal si Kaj Holt. Povedala mu to manželka.

Niekoľko minút po tom, ako to vyslovila, sa jednoducho vybral preč, opustil všetko, čo ho držalo pri živote posledných päť rokov: ženu, dieťa, všetko. Prvú noc spal vonku, bolo to preňho ako vykúpenie.

Striasol zo seba spomienky a z bočného vrečka uniformy vytiahol príkaz k výsluchu, povystieral hárok papiera a prečítal si ho, hoci formulár vypisoval sám a vedel, čo v ňom je.

Hauptsturmführer Peter Waldhorst. IV. oddelenie Sipo. Úrad zahraničnej služby Lillehammer. Holtov podpis bol celkom dole na hárku. Len hrstka ľudí vedela, že je v Lillehammeri, a nik nevedel, prečo tam bol. Takto to bolo lepšie. Len skutočne zopár osôb vedelo, že do tábora, v ktorom bývali zväčša sovietski vojnoví zajatci, premiestnili skupinu nemeckých dôstojníkov.

Štvrté oddelenie, pomyslel si. Oficiálne pomenovanie gestapa pôsobilo nevinne. Typickí Nemci – peklo zamaskované v byrokratickej húštine.

V údolí mohutne zadunel hrom, čo bolo pre nórsky začiatok leta nezvyčajné.

Kaj Holt dôsledne poskladal príkaz k výsluchu a vložil ho naspäť

do vrecka. Ťažký dážď mu zmáčal uniformu. Pobehol k budove, ale namiesto toho, aby vošiel dnu, zastal na schodoch pod strieškou, len aby výsluch ešte na chvíľu odsunul. Vylovil z náprsného vrecka švédsku cigaretu. Takmer všetko, čo mal, bolo švédske. Nikotín mu pomohol nadobudnúť rovnováhu, srdce, ktoré sa mu rozbúchalo vtedy, keď prešiel cez bránu, mu začalo biť normálne.

Ako potopa, pomyslel si Kaj Holt, zatiaľ čo pozoroval prívally vody. Kvapky sa odrážali od zeme a vyskakovali spenené do povetria. Napadlo mu, či ich Stvoriteľ nechce azda všetkých utopiť pre ich hriechy, pretože nik, vôbec *nik* nebol bez viny. Aj Kaj Holt zabil ľudí a tí ho ešte stále, aj napriek tomu, že sa už všetko skončilo, prenasledovali noc čo noc: mladých, starých, otcov, dokonca i mladú matku, čo mala len devätnásť rokov. Jej drobné dieťaťko sa rozplakalo, keď Holt schádzal dole schodmi. Ešte stále mu znel v ušiach jeho plač, dral sa cez tenké dvere a nárek ho prenasledoval až von, ešte stále ho videl ležať v posteli, zatiaľ čo jeho mama, sama ešte dieťa, ležala v kaluži krvi pri dverách.

Nik nebol bez viny.

Chvíľu uvažoval o tom, že je to dobrá myšlienka, bolo to niečo, čo by si mal napísať na papierik a dať k ostatným papierom, ktoré načarbal v priebehu posledných piatich rokov. Navrával si, že by podľa toho azda mohol napísať memoáre, ak by to teda niekoho vôbec zaujímalo. Ak by prežil... veď nad tým uvažoval, či nie? Naozaj odišiel bez toho, aby si zobral svoje poznámky? Napadlo mu to až teraz. Mal si ich vziať so sebou. Pred poldruha týždňom si to neuvedomil, len jednoducho odišiel od manželky a dieťaťa a zmizol z ich života, dokonca ani pred 17. májom,* prvým slobodným 17. májom od roku 1939 na to nemyslel. Schoval si svoje zápisky v škatuli od topánok do lodného kufra pod staré oblečenie v byte na Theresesgate. Ak sa nevráti domov, ostanú tam ležať.

Kaj Holt sa strhol, keď náhle neďaleko zahučal *kvarting*,** vyrútil sa spoza rohu, prudko zabrzdil a zaparkoval pri schodoch, na ktorých stál. Mladý Američan za volantom sa oprel o sedadlo. Sedel tam ponorený do vlastného sveta a prežúval žuvačku.

Keď už Kaj Holt takmer dofajčil cigaretu, otvorili sa dvere po jeho

* 17. mája slávia Nóri Deň ústavy, je to štátny sviatok, pozn. prekl.

** Americký vojenský automobil značky Dodge, pozn. prekl.

boku. Vyšli z nich dvaja muži a hneď aj zaspätkovali. Očividne si neboli vedomí toho, ako sa zmenilo počasie. Jedným z nich bol Američan, kapitán rovnako ako Holt, druhý bol civilista. Ten naňho takmer ani nepozrel, len zamumlal akési ospravedlnenie po švédsky, keď popri ňom prechádzali. Američan mu krátko kývol a vykročil dolu schodmi. Šofér sa zodvihol, chcel mu otvoriť dvere na strane spolujazdca. „*Get back in,*“ prikázal mu kapitán.

Civilista s nápadne detskou tvárou pozrel na Kaja Holta a nasadol do auta. Zazdalo sa mu, akoby sa chlapčenské ústa pod mokrou strieškou klobúku predtým, ako nastúpil do vozidla, zvlنili v neurčitom úsmeve.

Kaj Holt hľadel, ako auto mizne medzi stromami a zrazu sa mu zamarilo, že civilistu už niekde predtým videl. Odkiaľ mu len pripadali známe tie mäkké črty tváre a detský obličaj? Nie, pomyslel si napokon, to si len namýšľam. Mal by sa vlastne začudovať, že zazrel na tomto mieste švédskeho civilistu s americkým dôstojníkom. Oslobodenie krajiny však vyústilo v taký chaos, že ho už máločo prekvapilo.

Odhodil cigaretu na zem a obrátil sa. Na sklenej tabuli s drôtenou vložkou vo vchodových dverách bola ešte stále nemecká orlica so svastikou. Na chvíľu ho to zarazilo, zastal s rukou na kľučke.

Anglický poručík za improvizovanou priehradkou mal husté, čierne a lesklé vlasy. Vyzeral, akoby presedel celú vojnu v kancelárii a teraz sem prišiel len prevziať krajinu po Nemcoch. Sekundoval mu ozbrojený príslušník britskej vojenskej polície a tváril sa dôležito. Angličania tu už boli takmer mesiac a videlo sa mu, akoby Nórsko vlastnili. Oni a Američania. Angličania necítili potrebu vyhlasovať do celého sveta, že sú vládnuci národ, predpokladali, že to všetci vedia. Ak by bol niekto Kajovi Holtovi len pred niekoľkými týždňami povedal, že si bude želať, aby tí prekliati Angličania odcestovali domov, nuž by zapochyboval, či náhodou nezošalel ako on sám, keď ležal takmer nedýchajúc pod podlahovými doskami v izbe pre slúžku, zatiaľ čo počúval, ako na druhom konci miestnosti dýcha gestapák.

Kaj Holt opäť vytiahol príkaz k výsluchu z vrečka. Jeden roh hárku zvlhol a odtrhol sa z neho niekoľkocentimetrový kúsok. Angličan si od neho formulár vzal, ale nespúšťal z Kaja Holta zrak, akoby bol idiot. Napokon resignovane povzdychol a papier vyrovnal dľaňou. Kaj Holt si žul vnútraj-

šok líc a zahryzol si do jazyka, aby Angličanovo správanie nekomentoval. Naškriabal naň podpis a dokument mu vrátil. Desiatnik britskej vojenskej polície kráčal náhlivo dolu schodmi a viedol ho do pivnice. Nad tmavou chodbou visela ako závoj zatuchlina a Kaj Holt nevojak zalapal po vzduchu.

Mladý vojak z Milorgu stál na stráži pred miestnosťou, kde sa mal podľa anglického desiatnika nachádzať Peter Waldhorst. Mladík sa postavil do pozoru, ale Holt mu mávol rukou, aby si dal pohov. Potom zavrčal čosi na Angličana a hľadel za ním, ako mizne v chodbe, ktorou sem prišli. Kaj Holt sa obrátil ešte raz. Schodisko na tomto konci pivnice zatarasili širokým, masívnym dreveným stolom. Prehrabol si vlasy prstami a pokúšal sa nemyslieť na to, že sa nachádza pod úrovňou zeme v temnej a vlhkej pivnici, z ktorej vedie len jediná cesta. Ruky sa mu rozochveli, z čoho sa dalo usúdiť, že sa mu to veľmi nedarilo.

Prešiel popri chlapcovi z Milorgu a položil ruku na kľučku. Svetlo z úzkeho pivničného okna ho pichlo do očí a na chvíľu nič nevidel. Po niekoľkých sekundách rozpoznal obrys muža. Ležal schúlený v kúte vedľa okna.

Kaj Holt zastal vo dverách a náhle si uvedomil, ako ho prekvapil a na okamih priam šokoval pohľad na načisto porazeného Nemca, ležiaceho na betónovej pivničnej podlahe.

Kývol hlavou mladému príslušníkovi Milorgu, ktorý sa babral so samopalom schmeisser, čo mu visel na hrudi. Až teraz si Kaj Holt všimol, že má vydesené oči a farba jeho tváre by sa dala označiť za prinajlepšom bielu. Mladík konečne vyšiel z miestnosti a zavrel za sebou dvere.

Kroky prehlušili zvuk dažďa zvonka a Nemec zodvihol ruky nad hlavu. Spravil to pomaly, avšak očividne najrýchlejšie, ako vládal. Jedno rameno mal bolestne vyklbené. V kúte bola tma a Holt nevidel zreteľne, čo robí, ale zdalo sa mu, že Nemec plače. Áno, niet pochyb, pomyslel si Kaj Holt. Kurva. Si poondiata kurva, ktorá si zaslúži každý kopanec, čo sa ti ujde. Po chvíli ho hnev prešiel a Kaj Holt sa preklínal za to, že si pripustil také myšlienky.

„Hauptsturmführer Waldhorst?“ spýtal sa tmeným hlasom.

Nemec mlčal. Hlavu si chránil rukami. Pred také rozhodnutia ho postavili. Ak by si ich držal pred hrudou či rozkrokom, kopli by ho do hlavy. A potom by celkom isto umrel.

„Peter Waldhorst?“

Niečo začul. Čosi, čo by mohlo značiť áno.

„*Möchten Sie nach Hause fahren?*“ spýtal sa Kaj Holt.

„Asi nie som jedným z tých...“

„Chápem. Mám dostatok kontaktov na to, aby som vás dostal domov,“ povedal Kaj Holt.

Sám nevedel, či je to pravda. Ale Waldhorstovi to na nos vešať nebude. Prinajhoršom ho zastrelia.

Kaj Holt položil Nemcovi ešte raz otázku, ktorej by nik v stave, v akom sa nachádzal Peter Waldhorst, nedokázal odolať.

„Chcete ísť domov?“

Nasledovalo dlhé mlčanie. Dážď už nebolo cez pivničné okienko natoľko počuť, mraky sa asi pomaly trhali.

„Mám dcérku,“ ozval sa napokon Peter Waldhorst z kúta.

„Vari nemáme všetci dcérky?“ povedal Kaj Holt.

„Videl som ju len raz.“

Kvapky opäť prudko zabuchotali na malé pivničné okienko.

„Kto ste?“ spýtal sa ho Peter Waldhorst.

Holt neodvetil. Namiesto toho sa obrátil a zodvihol stoličku, čo stála na druhom konci miestnosti. Hrozilo, že pivničný zápach ho už-už premôže. Na chvíľu sa mu zazdalo, že opäť leží pod palubovkou v byte na Valkyriegata. Mocne stisol operadlo stoličky.

„Povedzte mi, kto ste?“ spýtal sa ho opäť Waldhorst, tentoraz perfektou nórcinou. Kajovi Holtovi prebehol mráz po chrbte. Z akéhosi dôvodu nedokázal znieť, keď Nemci rozprávali po nórsky, najmä ak hovorili tak dobre ako Waldhorst. Bolo to, akoby chceli povedať: sme ako vy, tak zložme zbrane a žime ako bratia.

„Holt. Kaj Holt.“

Waldhorst vydal akýsi zvuk.

„Muž, ktorého ochraňujú anjeli,“ poznamenal Peter Waldhorst potichu. „Takto teda vyzeráte.“

Kaj Holt vedel, že Nemci mu dali prezývku Anjel. Nepovažoval to za dôležité. Neveril v anjelov, neveril už ani v seba. Týždeň sa ho Nemci pokúšali roztrhať na kúsky a napokon ho náhle vyhodili na ulicu. Azda predsa len niekto nad ním bdel. Možno by mal veriť v niečo väčšie, mocnejšie. Už to však nebolo dôležité.

„Ste smädný, *hauptsturmführer*?“

„Nemôžem...“ Peter Waldhorst si sňal dlane z tváre a vyplul krvavé hlien, „...piť.“

Kaj Holt vyšiel do chodby. „Doneste vodu.“ Mladík z Milorgu vyzeral ešte prestrašenejšie ako pred chvíľou. Niekde za zavretými dverami sa ozývali tupé údery. „Hned!“ skríkol Kaj Holt, aby sa spamätal.

„A poobzerajte sa po nejakom obvaze či uteráku alebo niečom takom.“

Kaj Holt vošiel naspäť do miestnosti a vylovil z vrecka cigarety. Vybral zo škatuľky dve, ktoré neboli premočené, jednu zapálil a podal ju Petrovi Waldhorstovi.

Nemec sa pokúsil podprieť na lakti, ale rýchlo to vzdal. Bolestne zvrátil mladú tvár, ale ani nehlesol. Holt sa poobzeral. V kúte stáli dve stoličky. Na jednej bola zlomená noha. Holt si pomyslel, že by sa mal porozprávať s niekým z táborovej kancelárie Červeného kríža, avšak rýchlo tú myšlienku potlačil. Vari bude brániť Nemca? Gestapáka? Sopliaka, mladšieho ako on?

Zobral stoličku, ktorá bola celá, zodvihol Petra Waldhorsta, pomohol mu posadiť sa na ňu a vložil mu do úst cigaretu. Waldhorst si zhlboka potiahol, potom si ju vybral ľavou rukou a prstami si prešiel po krvavých ústach. Pravú ruku mal pravdepodobne vykľbenú alebo zlomenú. Kaj Holt si pomyslel, že by mal prestať nad tým uvažovať. Prvé hodiny výsluchu boli ako nič – ak by človek nevedel, o čo ide, mohol by si pomyslieť, že sa ocitol na besede pri kávičke. Až po niekoľkých hodinách sa to naozaj začínalo. Ani tvoja vlastná matka nespozná tvoju mŕtvolu, povedali Kajovi Holtovi. Moja matka je mŕtva, odvetil im. To ich rozzúrilo ako besných psov. A teraz stál pred mladým dôstojníkom gestapa a myslel na to, že všetko bolo zbytočné. Všetky tie roky, všetka tá bolesť, jeho vlastné nezmyselné prežitie. Aj Kaja Holta mučili, keď sa Nemci osudne zmýlili a považovali ho za niekoho iného. Ale mučenie nebolo to najhoršie. Najhoršie bolo ležať pod podlahou ako v truhle, ako živá mŕtvola a nemôcť robiť nič, len čakať.

„Tak,“ povedal Peter Waldhorst a odhodil spolu vyfajčenú cigaretu. „Prečo sa ku mne správate tak priateľsky?“

Kaj Holt opätovne vytiahol z vrecka škatuľku cigariet, odpálil si novú od takmer dofajčenej a odhodil ohorok na betónovú podlahu.

„V roku 1942 ste boli v Osle, všakže?“

„Ak to viete, prečo sa ma na to pýtate?“

„Nemôžem z toho obdobia nájsť žiadne dokumenty. Pracovali ste pre Abwehr?“

Peter Waldhorst vystrúhal grimasu, ktorú si Kaj Holt pretlmočil ako pritakanie.

„Kto vám to povedal?“ spýtal sa ho Waldhorst.

„Muž, ktorý si už dlho nepožije,“ odvetil mu Holt. „Nemusíte sa tým vôbec zaoberať.“

„Už dávno som sa prestal čímkoľvek zaoberať,“ povedal Waldhorst.

„Nuž, ak nechcete skončiť ako on, navrhujem, aby ste so mnou spolupracovali.“

Muži sa dlho navzájom premeriávali, napokon však Waldhorst zavrel oči a prikývol.

„Je niečo, čomu nerozumiem,“ povedal Kaj Holt. Mlčky si potiahol z cigarety.

„Myslím si..., že ste jediný, kto mi s tým môže pomôcť.“

„Vždy sa nájde niečo, čomu človek nerozumie,“ poznamenal Peter Waldhorst.

„Na jeseň 1942...“ povedal Kaj Holt, azda viac pre seba ako hauptsturmführerovi Waldhorstovi. Potom sa z akéhosi dôvodu odmlčal, hlas ho nachvíľu zradil. Odkášľal si, potom ešte raz, ale nepomohlo to.

Dvaja muži na seba uprene hľadeli a pripadalo im to ako večnosť.

„Nebola to dobrá jeseň,“ vyhlásil napokon Peter Waldhorst.

Z jeho pohľadu Kaj Holt vyčítal, že vie, na čo sa ho pýta. A ako znie odpoveď. Takmer sa rozplakal, keď si na to spomenul. Nie však tu, nie teraz. Aký by to bol víťaz, keby sa rozplakal pri nohách porazeného.

„V tú jeseň sme hriali na hrudi hada, zradcu...,“ povedal Kaj Holt. „Ten mladý muž sa volal Gudbrand Svendstuen, prirodzene, viete o ňom..., ale myslím si...“

Otvoril ústa, aby mu položil otázku, rozmyslel si to však.

„Myslíte si, že Svendstuen nebol zradca?“ spýtal sa ho Waldhorst, akoby mu čítal myšlienky.

Holt napokon prikývol.

„Bol?“ spýtal sa.

„To vám nemôžem povedať.“

„Potom vám ja nemôžem pomôcť,“ poznamenal Kaj Holt.

„Nech,“ povedal Waldhorst. „Možno si však spomeniem na niekoho, kto to vie.“

Opäť zmlkli.

Kaj Holt zvažoval svoje možnosti. Už spravil jednu chybu – prišiel za ním. Ďalšou chybou bolo to, že nemohol Waldhorstovi nič konkrétne ponúknuť. Mier dohadovali iní, nie Nóri, navyše neexistovalo nič, čo by mohol mužovi vo Waldhorstovej situácii ponúknuť.

„Bolo od vás hlúpe nechať sa preradiť na gestapo,“ prehovoril Kaj Holt. „Dúfam, že ešte uvidíte svoju dcérku.“

Peter Waldhorst vystrúhal grimasu. Zaschnutá krv mu pokrývala tvár ako maska.

Kaj Holt sa mu veľmi nemohol vyhrážať a Waldhorst bol tak či onak už dosť zmlátený.

Zvrtol sa na päte a prešiel tých pár krokov ku dverám.

„Boli ste niekedy v Španielsku?“ spýtal sa ho Waldhorst tlmenným hlasom, keď položil ruku na kľučku.

„V Galícii?“

Kaj Holt sa otočil.

Peter Waldhorst sedel so sklonenou hlavou na stoličke. Zranená ruka mu bezvládne visela pri tele, druhá spočívala v lone. Svetlo z pivničného okna nakreslilo na betónovú podlahu dlhý tieň nemeckého dôstojníka.

„V jednom meste stojí slávna katedrála...“

„Španielsko, Galícia... katedrála... čo tým chcete...?“

Kaj Holt potriasol hlavou. Teraz už skutočne ničomu nerozumel.

Waldhorst zodvihol zdravú ruku a pozrel naňho. Pery sa mu zvlnili v smutnom úsmeve, akoby mu na chvíľu prišlo muža stojaceho pred ním ľúto. „Som si istý, že poznáte meno mesta, o ktorom hovorím...,“ povedal Waldhorst. „A ak vám napadne, položte si otázku, kto meria cestu do tohto mesta, pán Holt...?“

Kaj Holt ho už však nepočúval, šepkal si sám pre seba meno galíjskeho mesta.

Piatok, 16. máj 2003 (tri týždne pred Turícami)
Polícia
Oslo

Tommy Bergmann už neraz premýšľal nad tým, ako to vlastne vyzerá s jeho inteligenciou. Rozhodol sa vziať 16. mája službu navyše na kriminálnom oddelení, čo bolo teda dosť hlúpe. Tradične to býval pre policajtov jeden z najhnusnejších dní roka a v službe sa to len tak hmýrilo snaživcami a ľuďmi ako on sám: naivnými príslušníkmi, ktorí verili tomu, že zachránia mesto pred kolapsom a navyše ochotne kládli na oltár služby dobru svoj už i tak poriadne oklieštený súkromný život, aby si poriadni občania, čo na rozdiel od nich skutočne viedli nejaký ten rodinný život, užili. Keď ľudia rozprávali o časovej tiesni, Tommymu Bergmannovi sa stále zdalo, že hovoria inou rečou. Po tom, ako Hege odišla, mal k dispozícii viac času, ako potreboval. Jediné dovolenkové plány – ak sa to teda dalo nazvať dovolenkou – bolo tréningovanie dvanásťročných hádzanárov na pohári v Göterborgu ktorými júlový týždeň.

Nuž, čo už, pomyslel si a otvoril dvere na strešnú terasu. Aspoň nemám nočnú. A peniaze potrebujem. Nie som asi až taký idiot.

Navyše si bol celkom istý, že vyhrá stávkou večernej zmeny. Šlo o príčinu prípadného hláseného úmrtia počas ich služby. Tommy Bergmann tvrdil, že ak dôjde k nejakej neprirodzenej smrti počas večernej služby, bude to samovražda. Monsen, šéf večernej služby, stavil svojich dvesto korún na tú istú kombináciu ako vždy: prísťahovalci a ten či onen vražedný nástroj.

Čierna huba a nôž, vyhlásil šéf zmeny Monsen pred hodinou a vybral si z úst tabakový lístok. Najpravdepodobnejšie nejaký žiadateľ o azyl z Afriky, ktorý si voľne pobehuje po meste. Samovražda, povedal Tommy Bergmann a napadlo mu, že nikomu na stanici nebude výraznejšie ľúto, ak sa Monsen jedného pekného dňa sám ocitne na

zlom konci noža. Zdalo sa mu, že Monsen vie, že tieto stávky, ktoré sa vždy uzatvárali v užšom kruhu, prehrá, no rád zaplatil dve stovky, len aby mohol vysloviť slová ako čierna huba, čiernokožec alebo otrok a pri tom sa hlúpo uskrňať.

Keď sa Tommy Bergmann posadil k zelenému plastovému stolu pod pláteným prístreškom na terase, už ho nerozčuľoval Monsenov infantilný rasizmus, ba ani to, že sa nedokázal zrieknuť účasti na týchto stávkach. Tu, vonku, vyzeral život lepšie ako v odpočinkovej miestnosti na kriminálnom oddelení, kde modré linoleum a obšúchaná kožená pohovka pripravili o životné ilúzie aj toho najväčšieho optimistu. Pohľad na mesto, ktoré sa rozprestieralo pod ním, ho akýmsi čudným spôsobom upokojoval.

Oprel sa v stoličke, zavrel oči a nastavil tvár slnku. Prvý raz po dlhom čase si užíval teplé lúče. Na niekoľko minút dokázal takmer nemožné: nemyslel na nič. Hlava sa mu naplnila zvukmi mesta. Len nepatrná, dobiedzavá myšlienka niekde vzadu v hlave nahlodávala pokoj tejto zdanlivo bezstarostnej chvíle. Hege, jej vlasy, ktoré v lete takmer zbeleli, tyrkysové oči a hnedá pokožka, soľ, čo mohol popoludní zlízať z jej tela v chladnej bielej hotelovej izbe v toskánskej dedine, ktorej meno si už nepamätal.

V to leto sa malo všetko dať do poriadku. V to leto si predsavzal – a skutočne to tak aj myslel: už nikdy viac.

Keď sa vrátili domov, znovu ju zbil. Zatriasol ňou, dva, tri, možno štyrikrát. Už si ani nepamätal, prečo to spravil. Iste to bolo pre niečo, čo povedala, rozhodila ho, ako to len ona dokázala, iba Hege vedela, čo povedať, aby sa cítil celkom maličký. A len raz, pomyslel si, len jeden jediný raz potom, ako si sľúbil, že už nikdy viac. Stačil jeden raz navyše. Nie, bolo to niekoľkokrát navyše. Nevedel si spomenúť, koľko. A Tommy Bergmann nechcel spomínať na nič z toho, čo jej spravil. Jediné, čo si bude pamätať je to, že sa nesmie zaľúbiť do ženy o tolko krajšej od neho. Ako sa mu to stalo s Hege.

„Do pekla s tebou, Tommy Bergmann,“ zamrmal.

Naľavo od neho buchli červené dvere.

Neotvoril oči.

Ozval sa známy hlas, starý a prefajčený. Bol to Dramstad z oddelenia

lúpeží, ktorý nemal cez víkend nič lepšieho na práci, ako zabíjať čas dole na stanici.

„Kurva, to je ale počasie, čo?“ poznamenal. Povrávalo sa o ňom, že si rád uhne.

Tommy Bergmann niečo zamrmlal a preklíňal sa za to, že myslel na Hege.

„Áno, to teda je,“ povedal si Dramstad sám pre seba. Nie, pomyslel si Tommy Bergmann, otvoril doširoka oči, pridlho sedel na slnku a priveľmi sa uvoľnil. Je to samovražedné počasie. Mlčal však a starý Dramstad postával spokojne pri ňom a uvažoval o tom, ako krásne sa vyčasil.

*

Tommy Bergmann sedel toho zázračne tichého 16. mája vo svojej kancelárii a chystal sa dopísať niekoľko starých hlásení, keď mu na displeji telefónu zasvietilo Monsenovo číslo.

Monsen sa zajakal. Takmer váhavo sa ohlásil menom a Tommy Bergmann si bol pomerne istý, že zinkasuje skromný stávkový bank.

Niekoľko stovák príde vhod, pomyslel si a zložil nohy z písacieho stola, zatiaľ čo pozoroval jednu z výškových budov v štvrti Enerhaugen.

„Niekoľko študentov našlo staré pozostatky.“

Odmĺčal sa. Tommy Bergmann nevdojak zvrátil čelo.

„Nedaleko v Nordmarke,“ pokračoval Monsen.

„Aké pozostatky?“ spýtal sa napokon Tommy Bergmann.

Vystrel sa a zapchal si ľavou rukou ucho, aby ho nerušili zvuky mesta prenikajúce cez otvorené okno.

„Nuž, ľudské,“ povedal Monsen.

„Ľudské pozostatky? Sú si istí, že to nie sú kosti akéhosi starého psa?“

Monsen na druhom konci vyfúkol nosom dym a pripálil si ďalšiu cigaretu. Dával si na čas, Tommy Bergmann si ho predstavil: možno sa poškriabal ukazovák pod spoteným golierom na košeli a cigareta mu pritom visela z úst.

„V tom prípade by to bol poriadne ťažký pes,“ povedal Monsen.

„Nie. Sú si istí, že ide o ľudské pozostatky.“